

Regeringens proposition

1982/83:160

om vissa anslag ur kyrkofonden, m. m.;

beslutad den 24 mars 1983.

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

BO HOLMBERG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att kyrkofondens styrelse skall få besluta om bidrag till bl. a. Svenska kyrkans invandrarnämnd och den praktiska prästutbildningen vid pastoralinstituten. Regeringen föreslås få besluta om inrättande av stifts- och kontraktsadjunktstjänster samt om anslag till bl. a. biträdeshjälp åt biskoparna och fortbildningskurser för präster och kyrkomusiker. Vidare föreslås att ur kyrkofonden skall få bestridas vissa lönekostnader m. m. vid ömskolning och omplacering av församlingspräster och kyrkomusiker. Förslag läggs också fram om fördelningen mellan pastorat och skola av den allmänna löneavgiften för kyrkomusiker med fyllnadstjänstgöring i skolan och om delegering till domkapitlen av regeringens beslutanderätt i fråga om stiftens indelning i kyrkomusikerdistrikt.

CIVILDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-03-24

Närvarande: Statsministern Palme, ordförande, och statsråden Lundkvist, Feldt, Sigurdsen, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Rainer, Boström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström.

Föredragande: statsrådet Holmberg

Proposition om vissa anslag ur kyrkofonden, m. m.

1 Inledning

Kyrkofonden bildades 1910 av prästlönefonder och andra kapitaltillgångar för avlöning av präster. Till en början användes fonden uteslutande till kostnader för avlöning och pension åt församlingspräster. Kyrkofondens uppgifter har successivt utökats. Dess viktigaste uppgift är numera att svara för en ekonomisk utjämning mellan kyrkliga kommuner.

Ett nytt system för ekonomisk utjämning mellan de kyrkliga kommunerna via kyrkofonden har genomförts fr. o. m. år 1983. Systemet ersätter både det tidigare skatteutjämningssystemet för kyrkliga kommuner och den tidigare inomkyrkliga utjämningen via kyrkofonden av pastoratens kostnader för präst- och kyrkomusikerlöner. Kyrkofonden har samtidigt fått en särskild styrelse.

Enligt 6 § lagen (1970:940) om kyrkliga kostnader (omtryckt 1982:379) betalas ur kyrkofonden

1. sådan kostnad för avlöningsförmåner till präst som regeringen och riksdagen bestämmer,

2. kostnad för pensionsförmån åt präst eller efterlevande till präst enligt bestämmelser som regeringen meddelar eller enligt avtal samt för försäkringsförmån som utgår för präst eller annan kyrkomusiker än skolkantor enligt statlig grupplivförsäkring,

3. förvaltningskostnad enligt regeringens och riksdagens bestämmande för stiftsnämnd och boställsnämnd samt för departement eller myndighet där kyrkliga frågor handlägges.

4. annan kostnad för kyrklig verksamhet enligt regeringens och riksdagens bestämmande.

5. anslag till extra utgifter med ett av regeringen och riksdagen bestämt belopp för år, vilket efter regeringens bestämmande får användas till kyrkliga ändamål.

Ur kyrkofonden betalas även allmänt, särskilt och extra utjämningsbidrag till de kyrkliga kommunerna enligt närmare bestämmelser i nämnda lag och beslut av kyrkofondens styrelse. Denna styrelse har också till uppgift att inom en av regeringen fastställd ekonomisk ram ge bidrag till vissa av riksdagen godkända rikskyrkliga ändamål (prop. 1981/82:158, KU 28, rskr 309 och prop. 1982/83:66, KrU 16, rskr 93).

I det följande redovisas förslag om nya tjänster och andra frågor om anslag ur kyrkofonden. Vidare behandlas frågan om vissa kostnader för arbetsvårdsåtgärder för präster och kyrkomusiker. Dessutom tar jag upp ett par frågor som gäller kyrkomusikerorganisationen.

2. Vissa anslag ur kyrkofonden m. m.

2.1 Kostnader för rikskyrklig verksamhet m. m.

Ur kyrkofonden utgår f. n. bidrag för olika rikskyrkliga ändamål. Bidrag utgår dels för verksamhet som bedrivs inom svenska kyrkans s. k. fria sektor, dels för kyrkans lagreglerade verksamhet på riksplanet. I fråga om större delen av kyrkofondens utgifter för dessa ändamål gäller att riksdagen endast har godkänt ändamålen. Regeringen beslutar för varje år närmare om villkoren för och storleken av bidragen. Ett exempel på sådana ändamål är det reformerade kyrkomötet. Ett annat exempel är den praktiska prästutbildningen vid pastoralinstitutet, för vilken bidrag utgår till svenska kyrkans utbildningsnämnd med belopp som regeringen bestämmer för varje år. Fr. o. m. år 1983 får bidrag också utgå till vissa av riksdagen godkända ändamål efter beslut av kyrkofondens styrelse inom en av regeringen fastställd ekonomisk ram. Dessa bidrag avser sådan verksamhet som bedrivs inom svenska kyrkans s. k. fria sektor.

1983 års kyrkomöte har hos regeringen anhållit att medel får utgå ur kyrkofonden för en utredning om svenska kyrkans bekännelse (mot. 1983:70, EU 16, kskr 43). Bakgrunden till framställningen är en motion som väcktes vid kyrkomötet. I denna föreslogs att kyrkomötet skulle begära att centralstyrelsen i samråd med läronämnden och med beaktande av vad i motionen sagts om uppläggning och genomförande låter utarbeta förslag till en innehållsbestämning av begreppet "evangeliskt-lutherskt trossamfund" enligt 1 § lagen (1982:942) om svenska kyrkan. Vidare föreslogs att kyrkomötet skulle begära regeringens medgivande att kyrkofondsmedel får disponeras för bestridande av kostnaderna för nämnda arbete. Evangelisationsutskottet framhöll att de befintliga kyrkliga utredningarna inte kan belastas med det nya projektet.

Till styrelsen för svenska kyrkan i utlandet (SKUT) utgår ur kyrkofonden f. n. dels 25 bidrag om vardera 110 100 kr. för budgetår för avlöning av präster som är anställda i styrelsens tjänst i utlandet, dels fem bidrag om vardera 70 700 kr. för avlöning av icke prästvigda tjänstebiträden vid utlandsstationerna. Vidare utgår bidrag för sekreterare hos styrelsen m. m. med belopp som fastställs av kyrkofondens styrelse.

SKUT anholder att varje lönebidrag räknas upp enligt tidigare tillämpade principer samt att retroaktivt bidrag får utgå enligt tidigare tillämpade principer.

Biskopsmötet och Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund har fr. o. m. den 1 januari 1983 inrättat stiftelsen Svenska kyrkans invandrar-nämnd. Invandrar-nämnden har bl. a. till uppgift att vara ett samordnande organ för svenska kyrkans invandrararbete samt ta initiativ till åtgärder som främjar invandrar kyrkornas verksamhet i Sverige och verka för invandrar-nas anpassning i samhället och i svenskt kyrkoliv. Invandrar-nämnden anholder att kyrkofondens styrelse skall få besluta om bidrag ur kyrkofonden till nämndens verksamhet.

Föredraganden

Med anledning av kyrkomötets skrivelse angående kostnaderna för en utredning om svenska kyrkans bekännelse vill jag framhålla följande. I kostnaderna för det reformerade kyrkomötet ingår förutom kostnader för lokaler och ersättning till kyrkomötets ledamöter och kanslipersonal m. m. även kostnader för sådan mera omfattande utredningsverksamhet som kan komma att behövas innan kyrkomötet beslutar om kyrkliga kungörelser inom sitt lagreglerade ansvarsområde. En utredning om svenska kyrkans bekännelse är ett exempel på sådan utredningsverksamhet. Andra sådana exempel kan vara nya utredningar om kyrkohandboken eller psalmboken. Kostnaderna för 1968 års kyrkohandbokskommitté och 1969 års psalmkommitté, vilka båda är tillkallade av regeringen, bestrids genom förskott ur kyrkofonden. Om det utredningsarbete som bedrivs av dessa kommittéer i framtiden skulle övertas av kyrkomötet blir kostnaderna för arbetet alltså att hänföra till kostnader för kyrkomötet och bör därigenom kunna bestridas ur kyrkofonden. En särskild fråga är arbetet med en ekumenisk psalmbok. Även kostnader för detta arbete kan bestridas ur kyrkofonden, dock endast svenska kyrkans andel i kostnaderna. Anslag ur kyrkofonden för kyrkomötet utgår enligt riksdagens beslut (prop. 1981/82:192, KU 1982/83:2, rskr 20) med belopp som regeringen bestämmer för varje budgetår. Frågor om finansiering ur kyrkofonden av utredningar inom kyrkomötets ansvarsområde behöver därför inte underställas riksdagen.

Som jag tidigare har nämnt utgår fr. o. m. år 1983 bidrag ur kyrkofonden till olika riksskyrkliga ändamål inom svenska kyrkans fria sektor efter beslut av kyrkofondens styrelse. Enligt min mening bör man sträva efter att så

mycket som möjligt samordna bidragsgivningen ur kyrkofonden till sådan riksskyrklig verksamhet som inte är lagreglerad.

Jag har förut nämnt att bidrag ur kyrkofonden enligt riksdagens beslut utgår till den praktiska prästutbildningen vid pastoralinstituten med ett av regeringen för varje år bestämt belopp. Enligt min mening bör de årliga bidragen för ändamålet i fortsättningen beslutas av kyrkofondens styrelse.

Kyrkofondens styrelse har redan till uppgift att besluta om bidrag ur kyrkofonden till SKUT, med undantag för lönebidrag till präster som är anställda i styrelsens tjänst i utlandet och till icke prästvigda tjänstebiträden vid utlandsstationerna. Fr. o. m. år 1984 bör kyrkofondens styrelse få besluta om bidrag även till de sistnämnda ändamålen. För andra halvåret 1983 bör regeringen besluta om storleken av dessa lönebidrag.

Jag tillstyrker att ur kyrkofonden skall få utgå bidrag till det invandrararbete som svenska kyrkan bedriver genom Svenska kyrkans invandrar-nämnd. Kyrkofondens styrelse bör få besluta om bidrag också för detta ändamål.

Liksom för övrig bidragsgivning till riksskyrklig verksamhet som beslutas av kyrkofondens styrelse bör i fråga om de nu föreslagna ändamålen gälla att bidrag får beslutas inom den av regeringen fastställda ekonomiska ramen.

2.2 Kostnader för inrättande av vissa tjänster

Stifts- och kontraktsadjunkter

I de olika stifteten får, utöver förste stiftsadjunkter och kontraktsadjunkter för finskspråkiga, fr. o. m. innevarande budgetår finnas anställda följande antal förste stiftsadjunkter samt stifts- och kontraktsadjunkter.

Stift	Förste stiftsadjunkter	Stiftsadjunkter	Kontraktsadjunkter
Uppsala	5	4	—
Linköping	1	3	2
Skara	1	3	2
Strängnäs	1	3	—
Västerås	1	3	2
Växjö	1	3	1
Lund	2	5	2
Göteborg	1	5	1
Karlstad	1	2	2
Härnösand	1	3	3
Luleå	1	4	5
Visby	1	0,5	1
Stockholm	1	4	1
	18	42,5	22

Fyra av stiftsadjunkterna i Uppsala stift är placerade vid ärkebiskopens kansli.

Domkapitlen i Linköping och Skara anhåller att få inrätta en ny stiftsadjunktstjänst i resp. stift. Innehavaren av den föreslagna tjänsten i Linköpings stift skulle ha till uppgift att arbeta med själavårds- och familjefrågor. Den nya stiftsadjunkten i Skara stift skulle bistå domkapitlet med fortbildningsarbetet bland präster.

Domkapitlet i Linköping anhåller vidare att få inrätta ytterligare en kontraktsadjunktstjänst, avsedd för Vikbolands och Hammarkinds kontrakt. Som motivering anges den stora skärgården och fritidsbefolkningen i kontraktet.

Kammarkollegiet avstyrker bifall till framställningarna.

Förste stiftsadjunkter för finskspråkiga

För kyrklig verksamhet bland finskspråkiga personer i Sverige finns anställda åtta förste stiftsadjunkter. En av dessa är anställd vid ärkebiskopens kansli och har ansvaret för den övergripande planeringen och samordningen av svenska kyrkans verksamhet bland finskspråkiga. Av de övriga är en anställd i Uppsala stift, en i Linköpings stift med skyldighet att tjänstgöra även i Växjö stift, en i Skara stift med skyldighet att tjänstgöra även i Karlstads stift, en i Strängnäs stift, en i Västerås stift, en i Lunds stift och en i Göteborgs stift.

1982 års allmänna kyrkomöte har anhållit om inrättande av ytterligare två förste stiftsadjunktstjänster att tilldelas Härnösands och Stockholms stift (mot. 1982:13 och 59, 2TU 4, kskr 2).

Förslaget tillstyrks av *domkapitlen i Härnösand och Stockholm. Kammarkollegiet* har inte något att erinra mot bifall till framställningen.

Konsulenter för andlig vård vid sjukhus

Svenska kyrkans personalförbund anhåller att i varje stift skall få inrättas en arvodesbefattning som konsulent för andlig vård vid sjukhus. För dessa konsulenter föreslås gälla samma bestämmelser som för konfirmandkonsulenter.

Svenska kyrkans diakoninämnd biträder förslaget.

Föredraganden

Hittills har regeringen inhämtat riksdagens medgivande att ur kyrkofonden få bestrida kostnaderna för varje ny stifts- eller kontraktsadjunktstjänst. Enligt min mening är det en mindre ändamålsenlig ordning att låta antalet stifts- och kontraktsadjunktstjänster vara bundet av riksdagsbeslut. I stället bör regeringen ha frihet att själv bestämma om inrättandet av nya stifts- och

kontraktsadjunktstjänster. Detsamma bör gälla i fråga om arvodesbefattningar som konsulent för kyrkliga ändamål i stiftet, t. ex. för andlig vård vid sjukhus. Jag föreslår alltså att regeringen inhämtar riksdagens medgivande att ur kyrkofonden får bestridas kostnader för ytterligare tjänster som stifts- eller kontraktsadjunkt och arvodesbefattningar som konsulent för kyrkliga ändamål i stiftet. Jag vill emellertid framhålla att regeringen bör vara restriktiv med att inrätta nya tjänster och därmed åstadkomma en permanent högre belastning på kyrkofonden.

2.3 Kostnader för vissa kyrkliga ändamål

Kostnader för vissa utredningar

Kammarkollegiet har anmält att följande belopp förskottsvis har utgått ur kyrkofonden för bestridande av kostnader för utredningar på det kyrkliga området, vilka har avslutat sin verksamhet.

Utredningen om konfessionell del av den praktisk-teologiska utbildningen för blivande präster i svenska kyrkan	28 709:98
Utredningen om praktisk-teologisk utbildning för blivande präster i svenska kyrkan	15 390:20
Summa kr.	44 100:18

Kammarkollegiet föreslår att kostnaderna för utredningarna skall stanna slutligt på kyrkofonden.

Biträdeshjälp åt biskoparna

För innevarande budgetår har anvisats ett anslag av 585 000 kr. för biträdeshjälp åt biskoparna. *Ärkebiskopen* har på uppdrag av biskopsmötet anhållit att samtliga biskopar får heltidsanställda sekreterare.

Biträde vid handläggning av kyrkliga ärenden

Med stöd av 6 § lagen om kyrkliga kostnader utgår ur kyrkofonden anslag för anlitan- de av biträde vid handläggningen av kyrkliga ärenden inom civildepartementet. Anslaget har hittills fastställts för ett år i sänder. För innevarande budgetår är anslaget uppfört med 155 000 kr.

Fortbildningskurser för präster

Sedan budgetåret 1953/54 utgår ett årligt anslag ur kyrkofonden för studiebidrag åt präster vid tjänstledighet i vissa fall och för anordnande av teologiska fortbildningskurser för präster. Ur anslaget bestrids fr. o. m. budgetåret 1978/79 även kostnader för arbetsledarutbildning för kyrkoherdar. Anslaget är nu uppfört med 325 000 kr.

Domkapitlen har för ifrågavarande ändamål räknat med ett medelsbehov av 639 615 kr. för budgetåret 1983/84. Vidare har *svenska kyrkans utbildningsnämnd* räknat med ett medelsbehov av 60 000 kr. för utbildning av handledare för arbetsledarutbildning för kyrkoherdar.

Fortbildningskurser för kyrkomusiker

Sedan budgetåret 1976/77 utgår ett årligt anslag ur kyrkofonden för anordnande av fortbildningskurser för kyrkomusiker. Anslaget är innevarande budgetår uppfört med 155 000 kr.

Domkapitlen räknar för ifrågavarande ändamål med ett medelsbehov av 271 850 kr. för budgetåret 1983/84.

Föredraganden

Jag biträder förslaget att kostnaderna för de av kammarkollegiet angivna utredningarna på det kyrkliga området får stanna på kyrkofonden. Jag anser vidare att anslaget till biträdeshjälp åt biskoparna bör höjas så att varje biskop kan få tillgång till minst en halvtidsanställd skrivhjälp. Anslaget för biträde vid handläggningen av kyrkliga ärenden behöver också räknas upp med hänsyn till ökade lönekostnader. Anslagen till fortbildningskurser för präster och kyrkomusiker bör däremot för nästa budgetår utgå med oförändrade belopp.

Höjningen av anslagen för de nyss angivna ändamålen kommer att medföra en ökning av kyrkofondens utgifter med mindre än en tiondels procent. I likhet med vad jag förut har anfört i fråga om antalet stifts- och kontraktsadjunktstjänster anser jag att det saknas skäl att låta storleken av bidragen till de förut angivna kyrkliga ändamålen vara bunden av riksdagsbeslut. Regeringen bör lika väl som kyrkofondens styrelse ha frihet att besluta om bidrag till ändamål som riksdagen har godkänt. Jag föreslår därför att ur kyrkofonden liksom hittills får bestridas kostnader för följande ändamål.

Av regeringen beslutade utredningar på det kyrkliga området

Biträdeshjälp åt biskoparna

Biträde vid handläggningen av kyrkliga ärenden inom civildepartementet

Fortbildningskurser för präster och kyrkomusiker

Det bör ankomma på regeringen att för varje budgetår bestämma storleken av bidragen till de angivna ändamålen.

2.4 Reseersättning åt finskspråkiga präster

Riksdagen har medgett att ur kyrkofonden får bestridas resekostnadsersättning och traktamente vid resor som finsktalande präst företar på grund av kyrkliga förrättningar bland finskspråkiga i det stift där prästen tjänstgör (prop. 1974:40, KrU 12, rskr 184).

Vidare har regeringen medgett att förste stiftsadjunkter och pastoratsadjunkter för finskspråkiga, vilka deltar i konferenser för finskspråkiga präster utanför sitt tjänstgöringsområde, för högst fyra resor per år får resekostnadsersättning och traktamente som för tjänsteresa.

Domkapitlet i Strängnäs föreslår att även annan finsktalande präst skall få rätt till resekostnadsersättning och traktamente som för tjänsteresa vid deltagande i av vederbörande stiftsadjunkt för finskspråkiga anordnade konferenser högst fyra gånger per år.

Kammarkollegiet tillstyrker förslaget. Kollegiet förutsätter därvid att ersättning endast kommer att medges präst som anvisats arbetsuppgifter bland finskspråkiga.

Jag ansluter mig till förslaget. Jag föreslår därför att ur kyrkofonden får bestridas kostnader för reseersättning åt finsktalande präster som deltar i kyrkliga konferenser för finsktalande utanför sitt tjänstgöringsområde. Det bör ankomma på regeringen att meddela de föreskrifter som behövs.

2.5 Anslag ur kyrkofonden till extra utgifter

Enligt 6 § lagen om kyrkliga kostnader utgår ur kyrkofonden anslag till extra utgifter med ett av regeringen och riksdagen bestämt belopp för år. Anslaget, som för det kyrkliga området motsvarar anslagen till extra utgifter under statsbudgetens särskilda huvudtitlar, är innevarande år uppfört med 415 000 kr. Under nästa budgetår uppkommer bl. a. kostnader för svenska kyrkans deltagande i Lutherska världsförbundets VII:e generalförsamling. Anslaget till extra utgifter bör därför fr. o. m. nästa budgetår räknas upp till 460 000 kr.

2.6 Vissa lönekostnader m. m. vid omskolning och omplacering av församlingspräster och kyrkomusiker

För att bestrida kostnaderna för omskolning och omplacering av kommunalt anställd personal med statligt reglerade löner har tidigare efter beslut av statens arbetsmarknadsnämnd kunnat anlitas det särskilda statliga anslaget till lönekostnader vid viss omskolning och omplacering. Anslaget har kunnat användas också för präster och kyrkomusiker i församlingstjänst, vilka ju innehar statligt reglerade tjänster. Enligt statsmakternas beslut (prop. 1981/82:100 bil. 11 p. F 8 och F 9, AU 19, rskr 262) är emellertid anslagets användning fr. o. m. den 1 januari 1983 begränsad till arbetstagare hos staten

(se 1 § förordningen 1979:518 om arbetshandikappade i statligt reglerad anställning, ändrad 1982:1268). Det har förutsatts att arbetsvårdsåtgärder för bl. a. kommunalt anställda med statligt reglerade tjänster skall ombesörjas av huvudmännen själva.

Kostnader för sådana åtgärder som det här kan bli fråga om för en församlingspräst eller kyrkomusiker kan emellertid i vissa fall bli betungande för ett enskilt pastorat. Domkapitlen, som har arbetsgivaransvar för präster och i viss utsträckning även för kyrkomusiker i stiftet, kan därför av ekonomiska skäl tveka om att besluta om arbetsvårdsåtgärder som i och för sig är önskvärda.

För att möjliggöra arbetsvård i vissa förekommande fall för präster och kyrkomusiker föreslår jag att riksdagens medgivande inhämtas till att ur kyrkofonden får bestridas kostnader för avlöningsförmåner, utbildning m. m., när en församlingspräst eller kyrkomusiker till följd av ett arbetshandikapp inte kan beredas en lämplig anställning inom gällande organisation och därför måste sjukpensioneras, om inte omskolning eller någon annan form av arbetsvård kommer till stånd. Kyrkofondsmedel bör få användas endast efter omplacering. De bör få användas för åtgärder som kan leda till anställningar inom samtliga sektorer av arbetsmarknaden. Medel ur kyrkofonden för nu föreslagna ändamål bör i det enskilda fallet endast få användas övergångsvis till dess att frågan om anställning har lösts på ett mer slutgiltigt sätt. Det bör ankomma på regeringen att meddela närmare föreskrifter härom.

3 Fördelning av vissa avlöningskostnader för kyrkomusiker med fyllnadstjänstgöring

Genom statsmakernas beslut 1974 (prop. 1974:40 avd. II, KrU 12, rskr 184) och 1977 (prop. 1976/77:84 punkt 9, KrU 42, rskr 252) blev pastoraten berättigade till ersättning av skolan för så stor del av då aktuella arbetsgivaravgifter som belöper på skolans avlöningsbidrag till pastoraten för organister och biträdande kyrkomusiker vilka har fyllnadstjänstgöring som musiklärare vid vissa statliga eller statsunderstödda läroanstalter. Gällande bestämmelser i ämnet finns intagna i 59 § 2 mom. kyrkomusikerförordningen (1950:375, omtryckt 1973:681; 59 § 2 mom. ändrat senast 1982:381).

År 1982 tillkom ytterligare en arbetsgivaravgift som pastoraten har att erlagga för ifrågavarande personalgrupp och som inte täcks av nyssnämnda beslut, nämligen allmän löneavgift enligt lagen (1982:423) om allmän löneavgift. Även kostnaden för denna avgift bör fördelas mellan pastorat och skola efter samma grunder som gäller för de äldre arbetsgivaravgifterna. Jag föreslår att regeringen inhämtar riksdagens medgivande att meddela föreskrifter om fördelningen av kostnaderna för den allmänna löneavgiften.

4 Decentralisering av ärenden om indelning i kyrkomusikerdistrikt

Enligt 1 § kyrkomusikerförordningen (1950:375, omtryckt 1973:681, ändrad senast 1982:381) skall för kyrkomusikerverksamheten inom de territoriella församlingarna stiftan vara indelade i kyrkomusikerdistrikt. Om det finns särskilda skäl kan regeringen föreskriva att en församling skall uppdelas på skilda distrikt eller helt eller delvis förenas med annan församling eller del därav till ett distrikt. I första hand ankommer det på resp. domkapitel att ta ställning till indelningen i kyrkomusikerdistrikt. Domkapitlet skall också i olika sammanhang ompröva gällande indelning. Enligt 5 § 5 mom. kyrkomusikerförordningen har domkapitlet att fastställa distriktsindelning utom i två fall, då frågan därom skall underställas regeringen för avgörande. Det ena fallet är när domkapitlet finner att indelningen bör avvika från huvudregeln på nyss angivet sätt och det inte gäller bibehållande av förut fastställd indelning. Det andra fallet är när domkapitlet anser att sådan distriktsindelning som har blivit fastställd av regeringen bör ändras.

I en inom kommundepartementet upprättad promemoria, daterad den 1 december 1982, har föreslagits att regeringens befattning med distriktsindelningens ärenden flyttas över till domkapitlen. Förslagets genomförande kräver riksdagens medverkan, eftersom den gällande kompetensfördelningen mellan regeringen och domkapitlen har godkänts av riksdagen (se prop. 1949:199, 1LU 39 s. 23, rskr 327).

I departementspromemorian konstateras att regeringsärenden om indelning i kyrkomusikerdistrikt förekommer i mycket stort antal och således innebär en icke ringa arbetsbelastning för regeringskansliet. Ärendena är i regel av rutinbetonad karaktär. I flertalet avgjorda ärenden har regeringen följt domkapitlens förslag. De skäl som talar för att regeringen skall som första instans besluta i detta slags ärenden har enligt promemorian inte längre samma tyngd som tidigare. I några fall av indelningsändring kan det bli fråga om att omplacera personal. Att sådana frågor fordrar regeringsbeslut utgör enligt promemorian inget avgörande skäl för att inte ge domkapitlen odelad befogenhet att fastställa distriktsindelning.

F. n. har en särskild utredare – kyrkomusikerutredningen (Kn 1980:04) – i uppdrag att se över organisationen av kyrkomusikernas verksamhet m. m. Enligt promemorian är den föreslagna decentraliseringsåtgärden så angelägen att den bör genomföras utan att resultatet av utredningens översyn avvaktas.

Efter remiss har yttranden över departementspromemorian avgetts av domkapitlen i Uppsala, Växjö, Göteborg, Lund och Härnösand samt kyrkomusikerutredningen och Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund.

Alla remissinstanserna tillstyrker promemorieförslaget. Kyrkomusikerutredningen främhåller att förslaget innebär förenklingar och besparingar för det allmänna samt att det torde medföra betydande tidsvinster genom att beslutsprocessen förkortas. Flera domkapitel understryker det stora värdet

av den snabbare handläggning av indelningsärendena som möjliggörs genom delegeringen av beslutanderätten. *Församlings- och pastoratsförbundet* har visserligen den huvudständpunkten i själva strukturfrågan att ett kyrkomusikerdistrikt i princip bör utgöras av pastoratet och inte församlingen. Förbundet konstaterar emellertid att förslagets genomförande inte innebär något föregripande av kommande förslag från kyrkomusikerutredningen.

Föredraganden

Förslaget är ett led i det inom regeringskansliet sedan länge pågående decentraliseringsarbetet. Det har vunnit allmän anslutning vid remissbehandling. Även jag tillstyrker förslaget. Detta är förenat med så stora fördelar att det bör genomföras skyndsamt utan hinder av att kyrkomusikerutredningens arbete med en översyn av kyrkomusikerorganisationen pågår. Givetvis är den av mig sålunda förordade reformen inte avsedd att föregripa resultatet av kyrkomusikerutredningens organisatoriska överväganden.

5 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. medge att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1983 t. v. får bestridas kostnader för rikskyrklig verksamhet enligt vad jag har förordat,

2. medge att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1983 t. v. får bestridas kostnader för ytterligare stifts- och kontraktsadjunkter samt arvodesbefattningar som konsulent för kyrkliga ändamål i stiftet enligt vad jag har förordat,

3. medge att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1983 t. v. enligt vad jag har förordat får bestridas kostnader för

a) av regeringen beslutade utredningar på det kyrkliga området,

b) biträdeshjälp åt biskoparna,

c) biträde vid handläggningen av kyrkliga ärenden inom civildepartementet,

d) fortbildningskurser för präster och kyrkomusiker.

4. medge att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1983 t. v. får bestridas kostnader enligt vad jag har förordat för reseersättning åt finsktalande präster som deltar i kyrkliga konferenser för finsktalande utanför sitt tjänstgöringsområde,

5. medge att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1983 t. v. får utgå anslag med 460 000 kr. för budgetår till extra utgifter,

6. medge att ur kyrkofonden får bestridas vissa lönekostnader m. m. vid omskolning och omplacering av församlingspräster och kyrkomusiker enligt vad jag har förordat.

7. bemyndiga regeringen att meddela bestämmelser om fördelningen mellan pastorat och skola av kostnaden för allmän löneavgift enligt vad jag har förordat,

8. godkänna den ändring av kompetensfördelningen mellan regeringen och domkapitlen i fråga om fastställande av stiftens indelning i kyrkomusikerdistrikt som jag har förordat.

6 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

